

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku S. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
o prawo do emerytury pomostowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2014 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 września 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2012 r. Sąd Apelacyjny – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. od wyroku Sądu Okręgowego w G. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 listopada 2012 r. zmieniającego decyzję organu rentowego z dnia 31 maja 2012 r. i przyznającego wnioskodawcy S. P. prawo do emerytury pomostowej, począwszy od 1 kwietnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w pełni podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że wnioskodawca spełnia przesłanki do ustalenia mu prawa do emerytury pomostowej wynikające z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) i posiada na dzień wejścia w życie tej ustawy okres pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy wynoszący 15 lat. W ocenie Sądu, organ rentowy błędnie nie uwzględnił wnioskodawcy okresów pracy w warunkach szczególnych wymienionych w

zaświadczeniu z dnia 18 kwietnia 2012 r. wydanym przez M. Sp. z o.o. w G. oraz w zaświadczeniu z Archiwum przechowującego oryginały dokumentów osobowych marynarzy zatrudnionych przez M. W zaświadczeniach tych przez wskazano, że w spornych okresach ubezpieczony świadczył pracę na rzecz pracodawców zagranicznych, a M., jako jednostka kierująca uiszczała na rzecz ZUS składki na ubezpieczenie społeczne oraz wpłaty na fundusz pracy na zasadach i w wysokości określonej obowiązującymi przepisami. W tychże spornych okresach wnioskodawca wykonywał pracę jako marynarz wpisany na listę członków załogi statków, co jest pracą w szczególnych warunkach wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem pracą, o której mowa w poz. 4, działu VIII, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz zgodnie z wykazem stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 24 Ministra Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej.

Sąd Apelacyjny wskazał, że skoro art. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych definiuje pojęcie płatnika składek na Fundusz Emerytur Pomostowych na potrzeby ich poboru, a obowiązek składkowy powstał od dnia 1 stycznia 2009 r., to nieprawidłowe jest stanowisko organu rentowego, że ma on zastosowanie do kwalifikacji pracy w warunkach szczególnych przypadającej przed dniem 1 stycznia 2009 r. Podobnie, art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2009 r., a zatem nie znajduje zastosowania do zaświadczeń o okresach pracy w warunkach szczególnych przypadających przed tą datą. W ocenie tego Sądu, nie zachodzą również przesłanki do kwestionowania pracowniczego charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w spornych okresach. Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 5 marca 2003 r., II UK 196/02(OSNP z 2004 nr 8, poz. 144), że do okresu pracy w szczególnych warunkach wymaganego w § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wlicza się okresy wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w wykazach stanowiących załącznik do tego

rozporządzenia, jeżeli są one uznane za okresy składkowe w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 lub 6 ust. 2 pkt 1d ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), a organ rentowy nie kwestionował faktu, że sporne okresy pracy wnioskodawcy należy uznać za okresy składkowe w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.).

W skardze kasacyjnej organ rentowy zarzucił naruszenie art. 49 i art. 51 w związku z art. 2 pkt 2 i pkt 3 oraz art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wnioskodawca „spełnił wymóg posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych, uwzględniając okresy pracy wykonywanej za pośrednictwem A. u armatorów zagranicznych”, skutkujące stwierdzeniem, że nabył prawo do emerytury pomostowej. Za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: „czy wobec treści art. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 51 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych można zastosować te przepisy w przedmiotowej sprawie i zaliczyć do okresów pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, okres pracy marynarza, wykonywanej u armatora zagranicznego, do której został skierowany przez pośrednika, a nie płatnika będącego pracodawcą i czy taki marynarz jest w kręgu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o emeryturę pomostową na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych”. Wobec powyższego zachodzi też potrzeba wykładni przepisów prawa materialnego.

Skarżący wniósł uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas

niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, Lex nr 180 841), przy czym podstawa taka nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Skarżący utrzymuje, że w sprawie istnieje potrzeba rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego w zakresie dopuszczalności zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych okresu pracy marynarza u armatora zagranicznego. Wbrew twierdzeniu skarżącego, wyjaśnienie zagadnienia przedstawionego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania została zawarte w licznych wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 30 sierpnia 2001 r. (II UKN 500/00, OSNP 2003 nr 10, poz. 258), z dnia 27 kwietnia 2010 r. (II UK 328/09 OSNP 2011 nr 19-20, poz. 261), z dnia 12 marca 2010 r. (II UK 286/09, OSNP 2011 nr 17-18, poz. 237) oraz z dnia z dnia 25 czerwca 2010 r. II UK 76/10 i z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 5/10 (dotychczas niepublikowanych). W tych judykatach Sąd Najwyższy konsekwentnie przyjmuje, że okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach u pracodawcy zagranicznego na podstawie skierowania upoważnionej polskiej instytucji kierującej pracowników do pracy za granicą, za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce, mogą być uznane za składkowe okresy ubezpieczenia na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, natomiast począwszy od tej daty, okresy zatrudnienia u pracodawców zagranicznych mogą być uznane za składkowe okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w Polsce, jeżeli zostały opłacone składki - art. 6 ust. 2

pkt 1 lit. d ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2010 r., II UK 329/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 262). Ten jednolity pogląd potwierdził Sąd Najwyższy także w wyroku z dnia 14 maja 2014 r., II UK 465/13 (dotychczas niepublikowany), w którym stwierdził, że „dla oceny prawa do emerytury pomostowej, nie ma przesądzającego znaczenia fakt, że jednostek kierujących obywateli polskich do pracy za granicą nie można uznać za płatnika składek, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) oraz za podmiot uprawniony do wystawienia zaświadczenia o jakim mowa w art. 51 tej ustawy. Zaświadczenie takie służy do ustalenia tzw. faktów ubezpieczeniowych - okresów pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przypadających przed dniem 1 stycznia 2009 r. i stanowi podstawę do przyjęcia, że okresy pracy w nim podane są okresami pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, przy czym dla uzyskania uprawnienia do emerytury pomostowej istotne znaczenie ma fakt wykazania (udokumentowania) pracy w warunkach szczególnych”.

Powołane orzeczenia Sądu Najwyższego powinny usunąć rozbieżności orzecznictwie sądów powszechnych w przyszłości, których skarżący nie wykazał.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji w zgodzie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.